

Posamezne številke:
Navadne Din 1—
ob nedeljah Din 2—

TABOR izhaja vsak dan, razven
odboje in praznikov, ob 18. uri z
datumom naslednjega dne ter stane
mesечно po pošti D 18—, za mo-
natsvo D 20—, dostavljen na dom
D 19—, na izkaznice D 18—
inzerati po dogovoru.

Naroča se pri upravi TABORA,
MARIBOR, Jurčičeva ulica šte. 4.

Posamezne številke:
Navadne Din 1—
ob nedeljah Din 2—

UREDNIŠTVO se nahaja v Mar-
iboru, Jurčičeva ul. št. 4, I. nad-
stropje. Telefon intern. št. 276.
UPRAVA se nahaja v Jurčičevi
ulici št. 4, pritlikje, dno. Tele-
fon št. 21. — SHS poštnoštevnica
račun šte. 11.287.

Na naročila brez denarja se ne
ozira. — Kolopisi se ne vlačijo.

TABOR

Naslov:

Maribor, sobota 10. maja 1924.

Leto: V. — Številka: 107.

Pašić ponovno pri kralju.

Zadnji poskusi za sestavo koncentracijske vlade. — Kralj želi vsestranski pre-
tres delazmožnosti skupščine.

BEOGRAD, 9. maja. Po včerajšnji dolgotrajni seji min. sveta in po števil-
nih avdijencah na dvoru je bil ob 9. uri
zvečer sprejet v avdienco g. Jovanović,
ki je ostal pri kralju do 11. ure. Poročal
je kralju o položaju z ozirom na sondi-
ranje terena v svrhu sestave koncentra-
cijske vlade. Zdi se, da je končalo sondi-
ranje negativno. Danes so bile važne
konference med Jovanovićem, Gjurič-
cem in Trifunovićem.

Danes ob 10. uri je bil sprejet v av-
dienco Pašić, ki je ostal pri kralju do
12. ure. Po avdienci je odgovoril na
vprašanje novinarjev, ali imamo volil-
no vlado: »Nimamo vlade, dokler se si-
tuacija ne razčisti«.

V skupščini je bila danes običajna
konferenca šefov opozicijskih skupin. —
Od Radićevcev je ostal v Beogradu Ma-
ček, dočim se je Predavec odpeljal v
Zagreb. Pač pa je prispel v Beograd ra-
dićevski poslanec Rudolf Hereceg.

Glasom izjav g. Pašića se presoja v
političnih krogih sedanjí položaj tako,
da se na željo kralja nadaljujejo poga-
janja za sestavo koncentracijske poslo-
ne vlade, da se temeljito pretrse dela-
zmožnost sedajne skupščine.

KRALJ ALEKSANDER ODPOTUJE V PARIZ 22. tm.

BEOGRAD, 8. maja. Nj. V. kralj
Aleksander bo z reprezentanti vlade in
zunanjim ministrom dne 22. tm. odpoto-
val v Pariz, tako da bo 24. maj prvi dan
njegovega bivanja v Parizu.

PROCES PROTI CARLIERJU.

BEOGRAD, 9. maja. Danes se je ot-
vorila razprava proti Carlieru z nadaljnjim
zaslišavanjem prič. Nato je predsednik
podal besedo državnemu pravniku
Branku Jevremoviću, ki je izvajal svoj
obtožni govor. Zatem je govoril odvet-
nik Sadić kot zastopnik civilne tožbe. —
S tem je predsednik razpravo zaključil
in odredil nadaljevanje na jutrišnji dan
ob 8. uri.

Španska ofenziva v Maroku.

MELILLA, 9. majnika. Španske čete so
pričele ofenzivo ter stalno prodirajo.

BEOGRAD, 9. maja. Danes ob 11. uri
je šel g. Jovanović v vladno predsedstvo
in je ostal kratak čas pri g. Pašiću. Nato
je šel v dorni maršalat, čez 10 minut
pa se je vrnil v vladno predsedstvo, kjer
je s Pašićem konferiral do 1. ure. Kon-
ferenci so prisostvovali tudi ministri
Kojić, Janjić in Trifunović.

BEOGRAD, 9. maja. Danes ob 11. uri
je bil sprejet od kralja v avdienco biv-
ši minister za soč. politiko dr. Peleš.

BEOGRAD, 9. maja. Da se izčrpa-
je vse možnosti za delovanje sedajne skup-
ščine, nadaljuje kralj konzultacije v tej
smerti, da bi se ustvarila širša koalicijs-
ska ali koncentracijska vlada v tem
smislu, da vstopi v sedajno vlado opo-
zijski blok brez Radićevcev, ki se niso
izkazali za zanesljive. V vlado bi najsto-
pili Davidovičevci, Korošćevci, Spahov-
ci in zemljoradniki. Vse včerajšnje avdi-
jence so v zvezi z možnostjo sestave tak-
šne vlade. Med tem pa je g. Davidović
objavil v listih pismo, v katerem ljuto
napada g. Pašića. To je radikalo še bolj
ogorčilo in so sedaj mnenja, da niti go-
vora ni o sodelovanju z Davidovićem.

Neresnične vesti o polomu avstrijskih bank.

PARIZ, 8. maja. »Petit Parisien« in
»Matine« izjavljata, da so se v inozem-
stvu pa tudi v Franciji razširile govori-
ce o polomu 40 avstrijskih bank. Po in-
formacijah od pristojne strani se sma-
trajo te govorice kot tendencijske iz-
mišljotine, ki nameravajo podati nestal-
no sliko o avstrijskem finančnem po-
ločaju. Ni poudarka za vznemirjanje. V
ostalem osebnosti, ki bi prišle v poštev,
niso avstrijski državljani. Velike dunaj-
ske banke, ki se niso udeležile špekula-
tivnih manevrov napram Franciji, niso
trpele sličnih izgub.

Rudarska stavka v Pečuju.

PEČUJ, 8. maja. V tukajšnjih in oko-
liških rudnikih, ki pripadajo donavski
parobrodni družbi, so rudarji danes po-
poldan ustavili delo.

Amerika za svetovno razsodišče v Haagu

WASHINGTON, 9. majnika. Senator
Lodge je stavil senatu predlog glede u-
stanovitve svetovnega razsodišča v
Haagu, pri katerem bi sodelovala tudi
Amerika.

Nove smrtné obsodbe v Rusiji.

MOSKVA, 9. majnika. Stirije častniki,
bivši člani Denikinove in Wranglove ar-
made, ki so bili obtoženi zvez s protibolj-
ševskimi organizacijami in umorov raz-
nih sovjetskih funkcionarjev, so bili
obsojeni na smrt.

Izprtje rudarjev na Saksenskem.

BERLIN 8. maja. »Acht-Uhr-Blatte«
javlja iz Draždan, da je izprtje ruda-
jev v saksenskih rudnikih postalo sploš-
no. V Zwickau revirju je baje 35.000 ru-
darjev odpuščenih.

Turčija pripravlja vojno?

LONDON, 9. maja. »Daily Express«
poroča o turškem vojnem svetu, ki se je
vršil ob sodelovanju bavarskega gene-
rala Lossowa. Govorilo se je o vojnih
korakih proti francoski zasedbi v Siriji.
»Daily Telegraph« poroča, da tuji kolo-
nisti beže iz turškega ozemlja, ker se
boje sovražnih ukrepov turških oblasti.
V Rim so dospele vesti o izkrcanju zna-
nih francoskih čet v Beirutu. Francozi
so razstrelili kraj Gunchi. Velike čete
se koncentrirajo na črti Gundi-Hissar.

Velitev predsednika Zedinjenih držav.

WASHINGTON, 8. maja. Senator
Johnson je propadel kot Coolidgejev
protikandidat v Kaliforniji pri prvih
predsedniških volitvah. Coolidge je do-
bil 39.000 glasov več kot Johnson. Poli-
tični krogi so nverjeni, da bo Coolidge
izvoljen za predsednika Zedinjenih dr-
žav severnoameriških.

BORZA

CURIH, 9. maja. (Izv.) Predborza.
Pariz 33.60, Beograd 7, London 24.60 Pra-
ga 16.50, Milan 25.10, Newyork 563, Dunaj
0.007925.

ZAGREB, 9. maja. Pariz 487.50—492.50,
Švica 1430—1440, London 351.90—354.90,
Dunaj 0.11265—0.11465, Praga 235.50—238.50,
Milan 385.25—361.25, Newyork 80—81.

BEOGRAD, 9. maja. Pariz 481—483,
Švica 1431—1432.50, London 352.25—352.40,
Dunaj 0.1134—0.1135, Praga 236.75—237,
Milan 359.75—360, Newyork 80.60—80.70,
Budimpešta 0.1025—0.1050, Sofija 59.

Politične vesti.

* Vendarle poskus s koncentracijsko
vlado? Po zlomu akcije opozicijskega
bloka za sestavo vlade je g. Davidović
končno šel tako daleč, da je izjavil,
da pristaja tudi na sestavo koncentracijs-
ke vlade magari s Pašićem in Pribičev-
cem. Znamenje, da se gospoda v opo-
zijskem bloku hudo boje volitev. Se-
veda je s to Davidovičev izjavo moral
računati tudi kralj in je zato včeraj 8.
tm. klical zopet razne politike obeh sku-
pin k sebi. Tudi Pašić in Pribičević sta v
principu pristala na sestavo koncentra-
cijske vlade, ako grupe opozicijskega
bloka prekinejo zveze z Radićem in pri-
stanejo na načelni program nacionalne-
ga bloka in se odrečejo federalističnemu
programu. Popoldne včeraj je bilo
klicanih h kralju tudi več članov opo-
zijskega bloka. Značilno je, da od sku-

Proglas „mirotvorin“.

Maribor, 9. maja.

Kriza prihaja v zaključno fazo. Ti-
stega, ki opazuje naše razmere hladno
in nepristransko, ne more njen konec
iznenaditi. Ze v naprej je bilo videti, da
z vlado opozicijskega bloka ne bo nič.
Ko je Radić začel svoje poslance po ko-
sih pošiljati v Beograd, je hladno mi-
šleči opazovalec lahko sklepal, da Radić
ni iskren niti napram očim zaveznikom,
tj. šele napram vladi. Ko so Radićevci
zrečno sklenili, da ne vstopijo v blok,
bi morali že sami blokaši uvideti, da
mirotvorno-republikanski apostol sma-
ra blok zgolj za orodje svoje neodkri-
sovrne politike. Ko so podpredsedniki
HERSS dajali v Beogradu izjave, ki jih
je predsednik - diktator celo v inozem-
skih listih desaviral, je bilo jasno, da
z te izprijene moke ne bo kmaha. Dobra
noka, ki jo je našel g. Davidović, se bo
tama izpridila. In to se je tudi zgodilo.
Radić je prav spretno in kakor po na-
rtu podiral to, kar je blok zgradil. Ka-
rkoli se je bloku zvedrilo nebo, pa je
zagrmel Radić iz Dunaja in politiko g.
Davidovića pretvoril v nekako tragiko-
medijo. Voditelj srbskih demokratov
menda šele danes uvideva, da Radiću
manjkajo najenostavnejši pojmi o poli-
tični iskrenosti, doslednosti in zvestobi.
Njemu je politika igra, v kateri se igra-
lec le toliko briga za igralca, v kolikor
mu lahko zmeša karte. Poglavitna stvar
je vendarle — dobiti, to se pravi: druge
izigrati. No, Radić je to uspelo. Raz-
cepil je demokrate in razdrobil močno
sedinsko stranko, ki je stala med radi-
kale in državno-pravno opozicijo. Izigral
je tudi klerikale in muslimane, dosegel
je volitve, ko bodo radićevski apostoli
mogli izpreobračati klerikalne in musli-
manske vernike v Bosni in v Sloveniji.
Skratka: vzhle vsému svojemu zbuje-
mu temperamentu, ki meji na prismo-
jenost, je Radić vedno znal, kaj hoče in
kaj dela. Tragično je, da tega ni znal
preoptimistični g. Davidović.

Proglas Radićeve stranke je nov do-
kaz o naivnosti g. Davidovića, ki je v
dobri veri šel na limanice politiku, ka-
teremu je tako malo verjeti, kakor zim-
skemu solcu. Proglas je poln laži in
demagogije. Debela laž je, da je hrvatsko
narodno zastopstvo ob vsaki priliki
povdarjalo, da se more hrvatsko vpraša-
nje rešiti z iskrenimi, pravičnimi in po-
štenimi sporazumi s srbskim naro-
dom. Najbolj pobija to laž samo dej-
stvo, da Radić še danes biva na Dunaju,
t. j. v inozemstvu, kamor je šel z odkri-
tim namenom, da angažira tuje sile za
spopolno samoodločbo hrvatskega naro-
da. Šele ko je uvidel, da Angleži ne mo-
rejo in ne marajo ustanavljati nove
prilike države, ki bi kakor negoden
ptič neprestano odpirala svoj lačni
kljun, ko je Italija sklenila znani spora-
zum, se je Radić nekoliko preorientiral.
Da je v svojem proglasu popolnoma za-
močel neuspeh inozemske akcije, kateri
so Radićevci toliko zaupali, je pripisati
dejstvu, da je on apostol, kateremu ver-
niki vse verujejo in ki ga nihče ne more
klicati na odgovor. Radić si sicer pri-
svaja zaslugo, da je preprečil Pašičeve
načrte o vojni z Bolgarijo. Te načrte mu
je brzkone izdal Todor Aleksandrov, za-
to pa je Radić obljubil, da njegova Ju-
goslavlja vrne Makedonijo Bolgariji, na
pacifističen način, seveda, ker se bodo
Jugoslavlani pod Radićevo ero izpreme-

nili v same krotke ovce, ki jim bo mo-
goče vse izrgati kar izpred ust. Proglas
priznava monarhijo, a tako, da lahko
vsak uvidi, da je ne priznava; bistvo ra-
dićevščine je baš v tem, da si jo lahko
vsak razlaga po svoje. Vse to pa je be-
dasto: Radićevski kmet namreč ni pis-
mouk. On razumeva Radićev evangelij
z zdravo pametjo. Njemu Radićeva re-
publika znači samostojno hrvatsko re-
publiko. Zato vidimo, da radićevski
kmetje kot občinski odborniki nočejo
pristiti kralju in državi. Oni vztrajajo
točno pri apostolovih besedah; so vsaj
poštenjši in jasnejši nego Stipe, ki go-
vori o republiki, katero bi na zunaj re-
prezentiral srbski kralj, potem, ko bi
slednji priznal suverenost hrvatske di-
nastije Radićev (1).

V ostalem se proglas obrača k števil-
nim narodom — slovanskim in neslov-
anskim — ki naseljujejo mednarodno pri-
znano področje in jim obeta samoodloč-

bo. Tako se bosta lahko dve sosedni va-
si odločili vsaka na svojo stran in izra-
navanje teh konfučnih samoodločb bo
trajalo tako dolgo, da bo kak močnejši
sosed razgnal jugoslovanske človečan-
ske mirotvorce.

Sicer pa je odveč pobijati z argu-
menti politične manifeste, ki jim nedo-
staja najpreprostejša jasnost in odkri-
tosrčnost, kjer je vsaka beseda preraču-
njena od danes do jutri. V času, ko si
kot kažejo vsa znamenja — opozicijski
blok lomi vrat na zahrbtni Radićevi
klad, bodo mnogi tarnali in vzdihovali
nad izgubljenim sporazumom. Tem je
treba povedati, da je skrajna nedosled-
nost, zahtevati umik Pašića in Pribiče-
vića, ki saj vsakomur kažejo, kaj hočeta,
forcirati pa političen vpliv demagoga,
ki daje tri izjave na dan in pride trikrat
s samim seboj navskriž. Ta čuden poli-
tičen tip pa je »slučajno« voditelj hrvat-
skega naroda!

pine Davidovičeve in bil klican Davidovič sam, ampak Radosavljevič in Timotijević. Odločitev se bo, kakor izgleda, zavlekla s tem preko medelja.

* **Fantje, fantje, le korajžo!** Kar smo Korošcu pred letom dni prerokovali, se sedaj izpolnjuje. Njegove zveze z Radičem so spravile Korošca v zelo briden položaj. Od vseh strani prihajajo poročila o Radičevi ofenzivi v Sloveniji. Prepeluh s svojim »Avtonomistom« in Bendže z »Mursko Stražico« sta Radičeva »sturmbocka«. Duhovi, ki jih je klical Korošec, ga sedaj preganjajo. Radič bo pobral Korošcu tisoče glasov. Zato se je v Koroščevih listih naenkrat pojavila druga pesem; bratje, mi stojimo trdno, kakor zidi grada — si je zapel v zadnjem »Slov. Gospodarje« in skuša prepričati javnost v milih, jokavih besedah, da nobena druga stranka ne more uživati zaupanja slovenskega ljudstva nego klerikalna. Toda Koroščeva piščalka ima takšne disonance, da se nam revež res že smili. Je že tako, ljubi prijatelj Korošec, da se vedno izpolnjuje stari pregovor: kdor se med svinje meša, ga svinje požro. Tako se bo zgodilo Korošcu pri Radiču. Tragična usoda vseh, ki mislijo samo na trenutni uspeh in se pri tem oklenejo magari hudiča, ki jih potem pohrusta.

* **Hudo jim je.** Organ Nemcev v naši državi, novosadski »Deutsches Volksblatt«, bridko joka, ker je konec nemške politike zobanja iz vladnih jaslji, konec koncesij Nemcem na račun naših narodnih interesov, konec kravih kupcij demoraliziranih nemških voditeljev za njihovih par glasov v skupščini. Zato je v zadnji številki nategnili list »ta velik« register in piska v vseh molih, da se hoče sedaj narodnim manjšinam vzeti vse po mirovni pogodbi in po ustavi jim zajamčene pravice. Ne prijatelji, kar vam gre, se bote vedno lahko imeli, ne pa tega, kar vam ne pripada, zlasti pa — pravice, gojiti trendito in pa ne, loviti takozvane »Nemce« med nacionalno nezavedno slovansko maso. Razumeli!

* **Na Radičovo mirovno piščalko** je zapiskal zadnji Pucljev »Kmetijski list«. V uvodniku se je razpisal o tem, da je našemu kmetu državno in narodno edinstvo postranska stvar, njemu gre samo za njegove gospodarske težnje. Zato se mora zbrati vse krog »miroljubnega kmetijskega prapora« g. Puclja in Radiča. Ves narod — pravi uvodničar — je itak prožet ideje državnega in narodnega edinstva, zato zanje ni treba pobnih bojov. Skoro tako se zdi človeku, kakor če čuješ frazariti Radiča o »mirotvorni« hrvatski seljaški republiki. Fatale je samo, da »Kmetijski list« kar v drugem članku desavuiruje samega sebe. Objavlja namreč resolucije kongresa zemljoradnikov v Sarajevu, kjer je bil navzoč tudi g. Puclj in je glasoval za te resolucije. In 4. točka njena se glasi: »Zemljoradniška stranka bo zahtevala brezpogojno narodno in državno sodišče za vse one, ki ogrožajo temelje narodnega in državnega edinstva«. Čemu tako sodišče, če je ves narod prožet ide-

je narodnega in državnega edinstva? G. Puclj, logika ni najlepša stran Vašega »Kmetijskega lista«.

* **Izgoni avstrijskih državljanih iz** Jugoslavije so razburili gospode na Dunaju. Avstrijski zunanji minister dr. Grünberger je preko odpravnika poslov prosil našo vladu, naj se rok za izgon podaljša in naj se ne odrede novi izgoni, dokler ne bodo izvršena pogajanja.

* **Velik pomen potovanja dr. Beneša v Rim** naglašajo vsi italijanski časopisi. V Rimu se naj ustvari baza za novo grupacijo v Srednji Evropi, za defenzivno zvezo Male antante, Italije, Poljske in Madžarske, ter se naj ustvari predpogoji za zблиžanje med Italijo in Francijo.

* **Italijanski parlament se sestane 24.** tm. in prične z rednim delom dne 27. tm.

* **Kdo bo sestavil novo vlado v Nemčiji?** O tem se ugiba na vse strani. Govori se, da se bodo nemški nacionalci združili z agrarci v eno stranko in bodo tako najmočnejša skupina, ki ji pripada predsedstvo. V tem slučaju pridejo v poštev Tirpitz, Hertg in Bülow. Ker Tirpitz radi organiziranja podmorske vojne v svetovni vojni ne bi užival zaupanja Anglije, sta najresnejša kandidata Hertg in Bülow. Hertg je že tudi izjavil, da je njegova stranka pripravljena sestaviti vlado. Za državnega kancelerja bo kandidirala Bülowa.

* **Pred rusko-rumunsko vojno?** Preko Gdanske poročajo, da je dne 3. m. prišel v Podolski skupaj s Kamenjevom ter več drugih višjih državnih uradnikov vojni komisar Trocki, da inšpicira sovjetske čete na ruski meji proti Poljski in Ukrajini. Iz Rumunije pa poročajo o veliki koncentraciji rdečih čet ob Dnestru. Listi odkrito pišejo o predstoječi rusko-rumunski vojni.

* **Nova internacionala.** Italijanski socialisti-maksimalisti doslej ne pripadajo nobeni internacionali. Moskovska internacionala jim je preveč radikalna, dočim smatrajo amsterdamsko za preveč popustljivo. Zato nameravajo osnovati novo internacionalo, ki bi šla srednje pot med komunisti in socialnimi demokrati.

TELOVADNA AKADEMIJA

SOKOLA STUDENCI

17. V. 1924, ob 20. uri.

Dnevna kronika.

— **Smrtna kosa.** Pri Sv. Jurju nad Širjem pri Zidanem mostu je umrl v nedeljo g. Frane Škoda v 79. letu starosti. — **Vi petek, dne 9. tm.** je umrl v SI. Bistrici g. Ivan Pimaf, dož. sodni svetnik in sodni predstojnik. Pogreb se vrši v nedeljo, dne 11. majnika ob 17. uri na župnijsko pokopališče v Slov. Bistrici. Prizadetim naše sožalje.

— **Priznanje starokatoliške cerkve.** Te dni je bil objavljen uradni odlok

ministrstva ver, s katerim se priznava in odobrava organizacija starokatoliške cerkve v naši državi, ki nosi uradno naziv: Hrvatska starokatoliška cerkev. Istočasno je ministrstvo priznalo vse zaključke prvega sinoda te cerkvene organizacije, ki se je vršil dne 21. in 22. januarja tl.

— **Za zaščito domačih delovnih moči.** Ministrstvo trgovine in industrije je izdalo novo naredbo, glasom katere morajo industrijska, trgovska podjetja itd. čimprej inozemske delovne moči, razne strokovnjake itd. zamenjati z domačimi delovnimi silami. Ministrstvo in podrejene oblasti bodo odslej v tem pogledu rigorozno postopale in imajo trgovske in obrtne zbornice nalog, poročati o izvršitvi te naredbe.

— **Vlom.** V trgovino g. Rada Železnika v Zidanem mostu so pretekli teden vlomili neznan zlikovec in odnesli precej blaga in živeža.

— **Zdravljenje vojnih invalidov v Dolenjskih Toplicah.** S 1. junijem tl. prične invalidska uprava z brezplačnim zdravljenjem v Dolenjskih Toplicah. — Oni invalidi, ki so dejansko potrebni zdravljenja v tehi toplicah, naj pošljejo čimprej svoje prošnje invalidskemu oddelku oddelka za socialno politiko v Ljubljani. Prošnje morajo biti opremljene z zdravniškim izpričevalom (ozitoma potrdilom) okrajnega ali okrožnega zdravnika, kjer se potrjuje, da je prosilec res potreben zdravljenja v Dol. Toplicah, ter da je bolezen dejansko v vzročni zvezi z njegovo invaliditeto. Prošnji, ki ne bodo v tem smislu opremljene, se ne more vpoštevati. Poleg zdravljenja se bo nudila bolnikom invalidom tudi brezplačna oskrba v invalidskem domu v Toplicah. Neposredno po prihodu v Toplice bo vsakega bolnika preiskal še zdravnik kopališča, kateri bo določil dobo zdravljenja.

— **Kongres Narodnega ženskega saveza.** Glasom poročil beograjskih listov se vrši letošnji kongres Narodnega ženskega saveza v dneh 1., 2. in 3. junija v Sarajevu. Dnevni red je razdeljen tako, da prvi dan podaja funkcionarke svoja poročila, drugi dan je določen za pretres načrta za spremembo pravil, izvolitev sekcij in sprejem poslovnika za sekcije, tretji dan pa volitev nove uprave. Kot kandidatinje za predsedniško mesto mesto umrle Danice Hristić se imenuje gospa Lozanić, gđ. Mirka Gjurčić, predsednica Kola srbskih sester in podpredsednica gospa Delfa Ivanić. Kot podpredsednice Saveza ostanejo še nadalje gospe Zlata Kovačić (Zagreb) in Franja Tavčar (Ljubljana).

— **Kar Vi potrebuje, to je Elzafluid.** To pravo domače sredstvo, katero prežene Vaše bolečine! Poizkusna pošiljka 27 D. Lekarar Eng. V. Feller, Stubica Donja, Elzatrg št. 201, Hrvatska. 2736

— **Dunajski Čehi potujejo v Bratislavo.** V nedeljo dne 1. tm. dospe v Bratislavo ekskurzija 700 Čehov iz Dunaja. Ansambl za Smetanovo proslavo priredi popoldan koncert, na katerem se bodo proizvajale Smetanove kompozicije.

ta« vse vestno in gorko proizvajane. Če k tem pesmicam pripomnim, da se izogibamo kolikor možno konvencionalnih fraz in ntelesimo skladbam nove ideje pod geslom: Prosta pot prosti fantaziji — ne pogravam s to opazko vsestranskega glasbenega delovanja dirigentije, temveč jo naslovim na vsacega, »ki se s petjem ukvarja«. Vse lepe čednosti, ki dišijo vestno in muzikalno izobraženi zbor, so gojenke z dirigentinjo pokazale v humorjapolnem, vlezanimivem Pavčičevem zboru »Zabele«, pri katerem so sosebno alti prišli do polne veljave. Veselo, pogumno in žaljivo jo je zbor odpel in jo je moral ponoviti. V pravi občutnosti se je proizvajala Griegova skladba »Pred vrati samostana« s spremiljanjem malega orkestra na lok, harpe, klavirja in harmonija. Uloga mlade skesane pribežnice so je kaj prilegala mehkeemu in pristrčnemu glasu gđ. Radove. Gđ. Zora Ropas, v ulogi nune, se nam je predstavila kot pevka z obširnimi glasovnim materialom, ki se je posebno razvil v ariji iz »Preroka« in Pavčičevi »Zenjici«. Umetnica ima v vseh prehodih izglajen glas, ki učinkuje vsled zmagovite višine in krasni, sočni,

Celjske vesti.

† Notar Lovro Baš.

V četrtek zvečer je umrl v Celju v 75. letu starosti eden izmed stebrov celjskega Slovenstva, notar Lovro Baš. Stideselet let je deloval v prijaznem mestu ob Savinji, preživel vse boje celjskih Slovencev za pravico in narodno svobodo in še ucajal izpolnitve velikega narodnega ideala — Jugoslavije. Z njimi gre v grob eden izmed značajnih narodnih delavcev, ki so kljub silnemu pritisku z Dunaja in Gradca vestno in požrtvovalno izvrševali tisto podrobno narodno delo, brez katerega ne bi bili to, kar smo danes.

Lovro Baš je bil rojen 3. avgusta 1849 v Spodnjih Gorah pri Braslovčah. Po končanih juridičnih študijah na Dunaju je vstopil v notarsko službo. Kot notar je služboval nekaj časa v Ljutomeru, nato pa mu je justični minister Pražek podelil notarsko mesto v Celju. Tu se je začelo Bašovo obsežno narodno delo. Udeleževal se je vsega slovenskega prosvetnega, političnega in gospodarskega dela v Celju in okolici, zavzemal vodilna mesta v društvi in gospodarskih korporacijah. Narodna društva so bila prav osebno deležna njegove podpore in pomoči. Pokojni notar Baš je bil dolga leta član okrajnega odbora. Od ustanovitve do danes je bil član načelstva in v zadnjem času tudi podpredsednik Celjske posojilnice. Od 1. 1881 je zastopal v Južnoštajerski hranilnici vranjski okraj. Pokojnik je tudi med svojimi stanovskimi tovariši užival velik ugled in je bil dolga leta predsednik bivše notarske zbornice za slovensko Štajersko.

Kot človek je bil priljubljen in čistan v vseh celjskih krogih. Bil je od mladih nog odločno naprednega mišljenja in konsekvntno zvest svojim načelom. — Vzgojil je 3 hčerke, od katerih je ena poročena z g. dr. A. Mulejem, odvetnikom v Mariboru, druga pa z g. dr. Mohoričem, vsenč profesorjem v Ljubljani. Pogreb bo v soboto ob 16. uri na celjskem okoliškem pokopališču.

Bodi vrlemu možu lahki domača grada, — vsem, ki so ga poznali, pa ostane v trajnem spominu!

—□—

Velika župana dr. Ploj in dr. Šporn v Celju. Mudila sta se v Celju v torek, dne 6. tm. ter si je dal pri tej priliki veliki župan dr. Ploj predstaviti tudi uradništvo celjskega okr. glavarstva. Vrhile so se važne konference glede premostitve raznih uradov. Dr. Ploj se je odpeljal v sredo odloč v Šmarje, dr. Šporn pa že v torek v Ljubljano.

Epidemija škrlatinke v Celju. Radi opasnega širjenja škrlatinke po mestu, ki se prenaša zlasti iz okolice, je mestni magistrat celjski po zaslusanju zdravstvenih referentov zaprl celjske šole do 18. tm. Okrajno glavarstva pa je prepo vedalo vse javne prireditve, kakor koncerte, gledališke predstave, nadalje javne in zaupne večje shode ter je do 18. tm. ukinilo tudi prašičje sejme, ki se vršijo ob sredah in sobotah.

polni pastoznost v nižini sosebno v dramatičnih prizorih. Je to alt, ki se redko čuje. V Liszt-Verdijevi koncertni parafrazi iz opere Rigoletto je zastopala prof. tukajšnje Matice gđ. M. Finžgarjeva prednašano umetnino z vso vestnostjo in gorkoto, obvladuje vse tajnosti tehnično popolne igre. Velik del priznanja, ki ga je izražala mnogobrojno občinstvo koncertnim točkam, pripada tudi spremljevalkam na klavirju gđ. Finžgarjevi in Caherlovi. Bilo je vselej slediti temu diskretnemu in večjemu spremljevanju.

Vsem solistom in zborovodkinji jebilo poklonjenje pošteno zaslužno cvetje. Koncertu je prisostvoval tudi skladatelj E. Adamič.

V gđ. E. Ropasovi je dobilo žensko učiteljske izborno moč, vestno, marljivo pedagoginjo, muzikalno visoko naobrazeno glasbenico, pevko in dirigentinjo. Njeno delovanje ima in bo imelo za vzgojo muzikalnega naraščaja na zavo du in napredek v glasbi najlepše posledice. To nam je posvedočil ta koncert, ki je nudil plemeniti užitek in veselje vsem, ki smo razbranzosti in čistega veselja tako potrebni.

O. Dev:

Koncert mariborskega ženskega učiteljskega

dne 3. majnika 1924 v Götzovi dvorani.

Na jasno, duhtečo pomladansko poljanjo povabil nas je zbor 74 mladenk, da živimo z njimi par uric svetle radiosti mladega majnika. Kakor zvončki na solnčnih bregovih so se nam dozdevale točke svežega, pestrega vsporeda. Dislingviran nastop, brez vsake mrzličnosti, kakor da bi zbor že povsem dorasel odru, miren in gladek odstop, vzorna disciplina, vse to nas je poneslo v pristrčno glasbeno pirovanje. Pri tem lepo izenašeni glasovi, vokalično zvočni in sveži sopran in alti z zvonečo harvo v nižini, jasna vokalizacija, čista intonacija, dobro zamišljena agogika. Pri vseh spevih zbor muzikalno siguran, pri čemur smo opazili fino občutno podrejenost pevk, izvajanje vseh točk na pamet, kar je omogočilo, da so vse pevke sledile pazljivo kretnjam vzorne dirigentinje, gđ. prof. Edvine Ropasove. Seveda, silnih akcentov ni bilo, ker jih iz nežnih prsnih koškov tudi ni moglo izvabiti, zato so

Matibor, 9. maja 1924.

REPertoire:

deželnosodni svetnik in sedni predstojnik

1005

narodnih prispevkov okrajnega zastopa mariborskega in posojilnice »Narodni dom« v Mariboru in prospekt, vsebuječ zgodovinsko ertico in splošno uredbo tega najstarejšega slovenskega kmetijskega zavoda, pogoje za sprejem učenčev in praktikantov, hišni in šolski red, učni načrt itd., kar mora zanimati napredne kmetovalce in njih sinove, od kojih najboljši se naj strokovno izobražujejo v kmetijskih šolah za njih prevažni poklic. Sedemnajst slik predstavlja razne objekte vinarske in sadjarske šole. Ta prospekt znači nekaj mejnik v razvoju 52 let starega zavoda, kojega uvedba se bo morala radi nedavno izvršenega izjednačenja (unificiranja) vseh kmetijskih šol v državi spremeniti v mnogih pravicah. Dobiva se pri ravnanju vinarske in sadjarske šole v Mariboru proti plačilu 5 din. za tiskovni sklad, naložen v navedenem denarnem zavodu v svrhu kritja tiskovnih stroškov in omogočenja izdaj še drugih spisov kmetijsko-gospodarske stroke, za kar se preplačila hvaležno sprejemajo.

Tržišče petroleja v letu 1923. Svetovna produkcija petroleja se je tekom zadnjih pet let podvojila. Statistika, ki jo prinaša U. S. Geological, izkazuje, da so Združene države v produkciji petroleja igrali največjo vlogo, za njimi pa ni zastajala veliko majhna Venezuela s svojo ojačeno produkcijo. Združene države predstavljajo 72,7% celokupne produkcije in ta progres se pripisuje predvsem velikemu izkoriščanju kalifornskih vrelcev. Meksikanska produkcija, ki pride na drugo mesto, je nazadovala zaradi prodiranja slane vode na mnogih petrolejskih poljih ter

predstavlja samo 14,8% svetovne produkcije proti 25,7% v letu 1921. Po statistiki »Financial Review« je na svetu 600 rafinerij petroleja, katerih produktivna sposobnost znaša 3 milijone sodčkov dnevno. Največ rafinerij ima Meksika, za njo pride Rusija, ki stoji na tretjem mestu v svetovni produkciji. — Dva pojavi sta karakterizirala industrijo petroleja v letu 1923; predvsem vodi Anglija svojo politiko na način, da se osvobodi odvisnosti od ene same proizvodne zemlje, drugič je ona povečala svoj uvoz surovega petroleja in zmanjšala kupovanje rafiniranih produktov. Posledica te politike je vedno večja paznja, posvečena iskanju petrolejskih vrelcev v teritoriji Velike Britanije same. Velika Britanija sicer nima mnogo vrelcev, ima pa mnogo premoga in shista, iz katerega se uspešno pridela benzol in druga tekoča goriva. Sedaj iščejo tam najpraktičnejša sredstva, kako bi najlažje izkoristili ta prirodna bogastva. Kar se tiče leta 1924 izgleda, da bo šla poraba petroleja sporedno z avtomobilsko cirkulacijo, ker to potrjujejo tudi vesti, ki prihajajo v zadnjih mesecih iz Amerike. Tudi tečaji v zadnjem času zopet rastejo. Omeniti je treba nadalje, da se bo ruska produkcija petroleja znatno zvišala, ako srečno uspejo pogajanja, ki se vršijo sedaj med Anglijo in Rusijo. To bi potem prineslo stalne modifikacije v situaciji petrolejske industrije.

Svetovna produkcija sladkorja v l. 1923-24 je znašala 19.885.000 ton proti 18.742.000 tonam v letu 1922-23. Poraba znaša 19.808.000 ton proti 19.360.000 v prejšnjem letu.

Mala oznanila.

IVAN LEGAT, I. specialna popravilnica za pisalne, računske, kopirne stroje ter druge pisarniške stroje. Najboljši barvni traki ter ogleni papir itd. Čuvajte Vaše pisalne stroje ter ohranite se samo na izkušenega strokovnjaka **IVAN LEGAT**, tačas Vrazova ulica 4, od 15. maja Vetrinjska ulica 30, kavarna Zigart, telefon 434. uslanovljeno 1919. 982 7-3

Inteligentne mlade pomožne delavke za čisto in mirno delo išče za takoj »Volta« d. d., Maribor. 972

Brivskega pomočnika boljšega delavca sprejme takoj ali po dogovoru **Fran Novak**, Maribor. 995 2-1

Gospodični se odda postelja. Jezdarska ulica 5/L, vrata 5. 994

Otroški voziček la Brenabor, za sedeti in ležati, zložljiv, malo rabljen, prodam po ceni. Meljska cesta 9, II. nadstropje. 1000 2-1

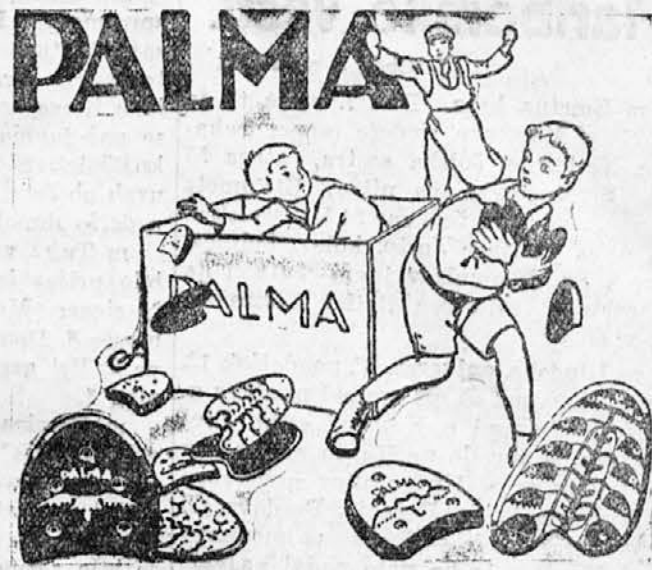
Plišast divan, moderna pisalna miza, (Herrenzimmer), gugalni stol, spalnica črnejšev les, jedilnica, madraca, preproge, klubgarnitura, ure, električne svetilke, postelje, omare, moderni zastori, kuhinjska posoda iz medij in bakra na prodaj. Vpraša se: Rotovski trg šte. 8, I. nadstropje, levo. 1002 2-1

Pohištvo iz trdega lesa malo rabljeno na prodaj. Mlinska ulica 7/L, vrata 9. 998

la modro galico znamke Johannistal, nemške kakovosti, 98-99%, garantirana, v egaliziranih sodih po 100, 250 in 300 kg po Din. 9.40 za kg, franko Ljubljana, dobava takoj, dopis vedno le pri trdni Stanko Florjančič, Ljubljana, Sv. Petra cesta 35. 936 3-3

Prodajam metorno kolo NSU, 3 HP; dobro ohranjeno po nizki ceni. Vprašati: Maribor, Aleksandrova cesta šte. 55. 921 7-6

Vila v parku z lepimi velimi vrtni radi selitve na prodaj. Kupcu stanovanje 4 sob s priključki takoj na razpolago. Prešernova ulica 27. 966 4-3

kaučuk pete in kaučuk podplate

nosijo otroci in odrasli, ker so trpežni, po ceni in nošnja udobna. 705

Ugodno kupite

kravate, srajce, klobuke, čepice, robce, nogavice, palice, in parfumerijo v modni trgovini

B. Veselinović & Ko. Maribor, Gosposka ulica 26
= Najlepše novosti =

Dobre vpeljana jugoslovanska kemična tovarna išče za Maribor in okolico agilnega

ZASTOPNIKA

Samo gospodje s prama referencami naj stavijo svoje ponudbe pod št. 1003, 2-1

Stara pesem

izkopana iz 3-tisočletnega groba egiptovskega kralja.

Opeko kdor dobro hoče dobiti, ta v Račju jo mora zdaj naročiti. Streho trpežno kdor hoče napraviti, opeko iz Račja mora nabaviti. Denar si prihrani, srečo privabi, blago »Opekarne v Račju« kdor rabi. To pesmico danes vsak mora znati, to šolarčku skrbna pravi že mati.

Čevljarska delavnica, 2 stroja in kompletni inventar ali tudi brez je takoj na prodaj. Naslov pove uprava lista. 975 3-3

Zamenja se lepo stanovanje (5 sob, kuhinja, kopalnica in predsoba ter ostale pritlikline) v sredini mesta tik Glavnega trga za vsaj enako veliko v bližini parka, z vsaj nekaj vrta. Ponudbe pod »Zamena« na upravo »Tabora«.

Podpirajte sokolski tisk!

D. S. Merezkovski: Julijan Odpadnik.

(Dalje.) (102)

— Glejte, glejte ga vendar — Hekebolij, veliki svečenik boginje Astarte Dindimene — spokorjeni hirofant v temnih galilejskih kutah! O, zakaj te ni več pri nas, pesnik Metamorfoz! — je triumfalni Mavrik, kačoz milolicega starca, bujnih osivelih las in s pofezami tihe resnosti na prijetnem rdečem obrazu. Došlec je sedel v napol zakriti nošiljki.

— Kaj neki bere?

— Pa menda ne pravila pesimistične boginje?

— Glejte njegovo ponižnost, pa svetosti Shujšal je od posta. Ga vidite, kako obrača oči in vzdihuje?

— Ali ste slišali, kako se je mož izpreobrnil? — je vprašal kvestor in se veselo nasmešnil.

— Nemara je šel k cesarju Jovijanu kakor nekoč k Julijanu in se skesal?

— O ne, topot je storil na nov način. Nepričakovano. Skesal se je bil pred vsem ljudstvom. Legel je na tla pred vrati neke bazilike, iz katere je prihajal Jovijan in je pred vsemi verniki zavpil na ves glas: »potepajte me, grdob, pogazite me, nepotrebno solle! In solzljivi oči je poljubljaj noge mimogredčih.

— Zares, čisto nov način. — No, ali je ngajalo ljudem!

— Pa še kako! Pravijo, da sta se s cesarjem sestala med štirimi očmi. O, taki ljudje ne zgore in se ne potope. Vse, kar delajo, je prav za nje. Kar zlepa ti slečejo staro kožo in postanejo mladi. Od njih se učite, otroci!

— No, pa kaj je neki povedal cesarju med štirimi očmi?

— Marsikaj! — je vzdihnil Gargilijan, zavidajoč ga v srečo. — Mogoče da mu je zašepetal: krepkeje se oprimi krščanstva, iztrebi s sveta pogane, kajti edinole prava vera bo utrdila tvoj prestol. Posihdoh bo tekla njegova pot naravnost. Zanj bo veliko boljše nego je bilo pod Julijanom. Ne uženeš ga. To ti je modrost!

— Oj, oj, oj, dobrotniki, usmilite se me. Iztrgajte najponižnejšega sužnja Zikumbrika iz levjih šap!

— Kaj ti je? — je vprašal Gargilijan krivonogega, jetičnega čevljara, čigar dobrodušen obraz z razkušanimi lasmi je zrl prestrašeno okoli sebe. Možaka sta vodila dva rimska sulčarja.

— V ječo me vlečeta.

— Zakaj?

— Zaradi plenjenja cerkve.

— Kako, ali si res?

— Ne, ne, bil sem ondi z drugimi vred in sem morda katerikrat zavpil: udri! To je bilo za časa cesarja Julijana. Tistikrat so govorili, da si cesar želi, da bi rušili galilejske cerkve. No, pa smo jih rušili. Zdaj so me ovadili, češ, da sem odnesel srebrno posodo z oltarja. V resnici pa sploh nisem bil v cerkvi; le z ulice sem dvakrat zavpil: udri! Jaz sem miren človek. Imam neznatno trgovinico na prometnem mestu, in kadarkoli se kaj zgodi: hajd z menoj v luknjo. Ali sem delal za se? Kaj pa imam od tega? Menil sem, da je bilo tako zaukazano. — Oj, varujte me, očetje, usmilite se!

— Kaj pa si: kristjan ali pogan? — je vprašal Junij.

— Ne vem, Dobrotniki, res ne vem! Do cesarja Konstantina sem polagal žrtve pred bogovi. Nato so me krestili. Pod Konstancijem sem postal arijanec.

Potlej so dobili oblast Heleni. No, zdaj smo že spet pri starem. Rad bi se skesal in vrnil v arijansko cerkev. Bojim se le, da bi se bil zopet zmotil. Rušil sem poganske templje, nato sem jih gradil in podiral iznova. Zdaj sem ves zmeden in zbežan. Sam ne vem, kaj sem in kako je z mano. Zmeraj sem bil udan oblasti — a nikoli nisem vlovil prave vere. Vse, kar storim, se kar čez noč obrne na glavo. Ali pridem prežgodač, ali pa pridem prepozno. Nikjer ne najdem miru — mar mi je sojeno, tako živeti? Tepli so me zaradi Krista, tepo me zavoljo bogov. Otrok mi je žal... Oh, varujte me, dobrotniki, rešite Zikumbrika, najponižnejšega sužnja!

— Ne boj se, ljubeznivi, — je dejal Gargilijan smehljaje, — rešimo te. Zavzamemo se za te. Sešil si mi krasne, škripave polčrevlje.

Zikumbrik je pokleknil in poln nadeje dvignil proti njima z verigami zvezane roke.

Ko se je malce umiril, je krotko in sumljivo pogledal zaščitnike in vprašal:

— No, kako pa je glede vere, dobrotniki? Ali naj se skesam, ali pa naj vztrajam trdno do konca. Bo zopet izpremenjeno ali ne bo? Bojim se, da bi iznova...

— Ne, ne, umiri se, — se je nasmešnil Gargilijan — sedaj je konec: izpremembe ne bo več.

Anatol je neopažen krenil mimo prijateljev cerkev. Hotelo se mu je slišati slovitega, mladega pridigarja Teodorita.

V valovečih valovih dima so trepetali višnjevi snopi solnčnih žarkov, padajočih navpik skozi zgornja okna ogromne, zlatemu obnebju podobne kupole — simbole svetovnodržavne in vesoljne Cerkve.

En žarek se je zapičil v ognjenordečo

pridigarjevo brado. Mož je stal na visoki prižnici. Pravkar je povzdignil shujšano, blede roko, ki je bila na solnem skoraj prozorna ko vosek; oči so mu radostno plامتele in glas mu je kar grmel:

— Naj začrtam na sramoten steber zgodovino zločinea Julijana, odpadnika od Boga. Naj vsa stoletja in vsi narodi čitajo moje pismo in trepetajo pred pravičnim gnecom Gospodovim! Le pridi, pridi, mučitelj, ti premetena kača! Pridi, da se ponorčujemo iz tebe! Bratje, zedinimo se v duhu in vzkljkajmo in udarjajmo v talambase in pojmo zmagovalsko pesem, ki jo je pel Mirijam Izraelu potem, ko so Egipčane požrli valovi Črnega morja! Veseli se, puščava in cveti kakor lilija, raduj se, cerkev, ki si bila še drevi vdova in sirota!... Glejte me, pijan sem od veselja; tako mi je, ko da sem izgubil pamet!... Kje je glas, kje beseda, ki naj spodobno počasti ta čudež?... Kje so zdaj tvoje žrtve, obredi in tajnosti, cesar? Kje so zakletve in znamenja tvojih avgurjev? Kje je umetnost vedeževanja, nad razrezanimi drobom živih ljudi? Kje je slava Babilona? Kje so Perzijci in Midijci? Kje bogovi, ki so te spremljali in ki si jih ti spremljal, tvoji zagovorniki, Julijan? Vse je izginilo in se razsulo, vse je bilo goljufivo!...

— Ah, dušica, kakšna brada! — je šepetaje povedala svoji tovarišici na uho zarjavela napudrana matrona, ki je stala v Anatolovi bližini. — Glej jo, glej, blešči ko zlatol!...

— Da, a zobje? — je dvomila tovarišica.

— No, kaj zobje? Če je brada košata...

— Ah, ne, ne, Veronika, ne govori takol! Zobje tudi nekaj pomenijo. Ali ga moreš primerjati bratu Teofaniju?